

Kommunesammenslåing og avtaler om driftstilskudd med fysioterapeuter

Innledning

Nedenfor er det sett på ulike spørsmål knyttet til driftsavtaler som kommunen har inngått med selvstendig næringsdrivende fysioterapeuter i forbindelse med kommunesammenslåinger. De selvstendig næringsdrivende fysioterapeutene har gjennom driftsavtalene påtatt seg å tilby fysioterapitjenester i tråd med lov- og avtaleverket. Kommunens og fysioterapeutenes rettigheter og plikter reguleres for øvrig av forskrift om funksjons- og kvalitetskrav for fysioterapeuter med kommunal driftsavtale og rammeavtalen (ASA 4313).

Kommunene kan også ansette fysioterapeuter. I disse tilfellene reguleres arbeidsforholdet av blant annet arbeidsavtalen, arbeidsmiljøloven, hovedtariffavtalen og hovedavtalen, som for øvrige kommunalt ansatte. I tillegg gjelder tariffavtalen SFS 2302 som blant annet har bestemmelser om ukentlig arbeidstid. Ved kommunesammenslåinger kommer arbeidsmiljølovens bestemmelser om virksomhetsoverdragelse til anvendelse. Dette innebærer at fysioterapeutenes arbeidsavtaler, med de rettigheter og plikter som følger av denne på overdragelsestidspunktet, overføres til ny kommune, jf. arbeidsmiljøloven § 16-2 første ledd. Dette er behandlet i FoUen «Arbeidsrettslige spørsmål som oppstår ved kommunesammenslåinger».

Hva skjer med driftsavtalene ved kommunesammenslåinger?

Rettslig utgangspunkt

KS Advokatene har i sin veileder «Kommunesammenslåing og forholdet til anskaffelsesregelverket» sett på spørsmål knyttet til videreføring av kontrakter kommuner har inngått når kommuner slås sammen. Veilederen punkt 7.2 behandler forholdet til kontraktsretten. KS Advokatene konkluderer med at det må gjelde et kontinuitetsprinsipp på dette rettsområdet som innebærer at den nye kommunen må anses som en «fortsettelse» av den gamle, og at leverandøren i kontrakten derfor ikke kan motsette seg en videreføring av avtaleforholdet. Kommunal- og moderniseringsdepartementet synes å være enige i dette og har i et brev til KS av 28. februar 2018 skrevet følgende om problemstillingen:

«Etter departementets vurdering må et generelt, ulovfestet kontinuitetsprinsipp legges til grunn ved kommunesammenslåinger, slik at det heller ikke er krav om samtykke fra medkontrahenten for å overføre kontrakter til den nye, sammenslåtte kommunen.»

Utgangspunktet må derfor være at det ikke gjelder et krav om samtykke fra medkontrahenten ved videreføring av avtale etter en kommunesammenslåing. For

fysioterapiavtalene innebærer dette at avtalene overføres til ny kommune med de rettigheter og plikter som følger av denne.

Kommunens sørge-for ansvar

Den nye kommunen vil ha et ansvar for å sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 første ledd. Det følger av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 andre ledd at for å oppfylle sørge-for ansvaret skal kommunen ha knyttet til seg blant annet fysioterapeut.

En overføring av driftsavtalene vil sørge for stabilitet og kontinuitet i fysioterapitjenesten for innbyggerne i kommunen. Det kan også være en fordel for den nye kommunen at fysioterapeutene har god kjennskap til lokale forhold og de øvrige kommunale tjenestene i de opprinnelige kommunene.

Videreføring av avtalene i ny kommune

Som nevnt ovenfor vil driftsavtalene overføres til den nye kommunen. Det vil si at fysioterapeuten og den nye kommunen er forpliktet av avtalen med de rettigheter og plikter som følger av denne. Dette gjelder alle forhold som avtalen regulerer, for eksempel størrelsen på driftsavtalen, lokalisering og avtalt åpningstid.

Det kan være ønske om endringer i driftsavtalene ved en kommunesammenslåing. De opprinnelige kommunene kan ha ulik organisering av tjenesten. Det kan være stor forskjell i omfang og bruk av fastlønnede fysioterapeuter og næringsdrivende fysioterapeuter. I kommuner med færre enn 2000 innbyggere kan det gis fastlønnstilskudd også til fysioterapeuter som i tillegg til en deltidsstilling, har en avtale med kommunen om driftstilskudd, jf. forskrift om fastlønnstilskudd til delvis dekning av kommunens utgifter til fysioterapitjenesten § 2 andre ledd. I små kommuner kan derfor tjenesten i større grad være ivaretatt av fysioterapeuter med små deltidsstillinger kombinert med avtaler om driftstilskudd mindre enn 100 %.

Den nye kommunen vil alltid være en større kommune enn de opprinnelige kommunene. Dette kan innebære at den nye kommunen vil fordele fysioterapioppgavene mellom ansatte og næringsdrivende fysioterapeuter på en annen måte. I noen tilfeller kan det være ønskelig at heltidsansatte fysioterapeuter behandler institusjonsbeboere og gir hjemmebehandling, gjerne i samarbeid med andre kommunale tjenester, og at næringsdrivende fysioterapeuter i hovedsak utfører behandling på sitt institutt.

En oversikt over driftsavtaler, arbeidsavtaler med fysioterapeuter og hvordan fysioterapitjenesten er ivaretatt i de opprinnelige kommunene og hva som kan være en hensiktsmessig organisering i den nye kommunen, kan gi et godt grunnlag for å bli enige med fysioterapeutene om eventuelle endringer i avtalene. Eventuelle endringer i driftsavtalene forutsetter enighet mellom partene.

Fysioterapeutenes medvirkning i kommunesammenslåingsprosessen

Selvstendig næringsdrivende fysioterapeuters rett til medvirkning er regulert i ASA 4313 punkt 5. Kommunen skal sørge for medvirkning via de næringsdrivende fysioterapeutenes kontaktperson og samarbeidsutvalget der dette er opprettet, jf. ASA 4313 pkt. 5.1. Samarbeidsutvalget skal legge til rette for at driften av fysioterapitjenesten skjer på en hensiktsmessig måte gjennom samarbeid med kommunens administrasjon, de selvstendig næringsdrivende og fastlønte fysioterapeutene. De selvstendig næringsdrivende fysioterapeutene skal sikres innflytelse over drift og organisering av egen praksis i samsvar med de planer som er aktuelle for fysioterapitjenesten.

Spørsmål som gjelder organiseringen av fysioterapitjenesten i den nye kommunen bør så tidlig som mulig tas opp i samarbeidsutvalget. Samarbeidsutvalget bør gi råd i saker som blant annet gjelder planleggingen av kommunens fysioterapitjeneste med hensyn til kapasitet og lokalisering og fordeling av behandlingsoppgaver i forhold til kommunens samlede behov, jf. ASA 4310 punkt 5.2. Planer som er utarbeidet og aktuelle for fysioterapitjenesten bør forelegges samarbeidsutvalget til vurdering og uttalelse.

Hele fysioterapitjenesten i kommunen bør ses under ett. Dette er viktig fordi de opprinnelige kommunene kan ha ulik bruk av næringsdrivende og fastlønte fysioterapeuter til å fylle sitt behov for fysioterapitjenester. Dette kan ha betydning for kommunens arbeid med kvalitet, herunder ventelisteproblematikk og prioritering og fordeling av behandlingsoppgaver.

Det bør så tidlig som mulig tas opp med Norsk Fysioterapeutforbund (NFF), Norsk Manuellterapeutforening (NMF) og Privatpraktiserende Fysioterapeuters Forbund (PFF) og i samarbeidsutvalget hvordan både de ansatte og næringsdrivende fysioterapeutene skal involveres i prosessen med organiseringen av fysioterapitjenesten i den nye kommunen.

Det kan være hensiktsmessig å få på plass et samarbeidsutvalg for den nye kommunen i god tid før tidspunktet for kommunesammenslåingen. Dette vil sørge for innspill fra og forankring hos de selvstendig næringsdrivende fysioterapeutene i alle de opprinnelige kommunene. Samtidig bør forholdet mellom samarbeidsutvalgene i de opprinnelige kommunene og samarbeidsutvalget i den nye kommunen tas opp.